TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hà Nội tăng tốc mạng lưới metro gần 1.000km

09:59 19/05/2026

Hà Nội đang bước vào giai đoạn thúc đẩy mạnh nhất từ trước tới nay đối với kế hoạch phát triển đường sắt đô thị khi đồng loạt tăng tốc chuẩn bị đầu tư, hoàn thiện cơ chế triển khai và thành lập Tổ công tác chuyên trách để triển khai mạng lưới metro quy mô gần 1.000km trong nhiều thập kỷ tới.

Không còn dừng ở mục tiêu giảm ùn tắc giao thông, hệ thống metro lần này được định hướng trở thành "xương sống" của giao thông công cộng, đồng thời đóng vai trò tái cấu trúc không gian đô thị, mở rộng các cực tăng trưởng mới và thay đổi mô hình phát triển của Thủ đô.

Theo chỉ đạo của Phó Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Trương Việt Dũng, Sở Xây dựng được yêu cầu khẩn trương tham mưu UBND thành phố ban hành quyết định thành lập Tổ công tác nghiên cứu, tổ chức triển khai hệ thống đường sắt đô thị Thủ đô giai đoạn 2026-2030.

Tuyến metro Cát Linh - Hà Đông vận hành tại Hà Nội

Cùng với đó, Hà Nội cũng yêu cầu hoàn thiện báo cáo tiến độ đầu tư mạng lưới đường sắt đô thị để UBND thành phố xin ý kiến Thủ tướng Chính phủ. Đây được

xem là bước chuẩn bị quan trọng nhằm đẩy nhanh quá trình triển khai hệ thống metro sau nhiều năm Hà Nội đối mặt với áp lực dân số, giao thông và quá tải hạ tầng ngày càng lớn.

Hà Nội muốn xây dựng mạng lưới metro quy mô lớn hàng đầu khu vực

Theo định hướng mới, Hà Nội sẽ phát triển hệ thống đường sắt đô thị gồm 18 tuyến với tổng chiều dài gần 1.000km, tổng vốn đầu tư dự kiến hơn 100 tỷ USD.

Quy mô này lớn hơn rất nhiều so với các quy hoạch trước đây. Năm 2016, mạng lưới metro của Hà Nội mới được quy hoạch gồm 10 tuyến với tổng chiều dài khoảng 398km và 3 tuyến monorail dài khoảng 44km. Đến năm 2024, quy hoạch tiếp tục mở rộng lên 14 tuyến với chiều dài khoảng 616,9km.

Trong định hướng mới nhất, mạng lưới metro tiếp tục được mở rộng lên gần 1.000km nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển đô thị dài hạn của Thủ đô trong nhiều thập kỷ tới. Nếu được triển khai đúng lộ trình, đây sẽ là một trong những hệ thống đường sắt đô thị lớn nhất Đông Nam Á, kết nối khu vực nội đô với các đô thị vệ tinh, trung tâm mới và các hành lang phát triển chiến lược phía Tây, phía Đông và phía Nam thành phố.

Khác với giai đoạn trước chủ yếu phát triển từng tuyến riêng lẻ, lần này Hà Nội hướng tới xây dựng toàn bộ mạng lưới theo tư duy quy hoạch đồng bộ, lấy metro làm trục vận tải công cộng chủ lực.

Theo định hướng phát triển mới, hệ thống đường sắt đô thị sẽ gắn với mô hình đô thị “đa cực - đa trung tâm”, giảm áp lực cho khu vực lõi nội đô lịch sử và tạo điều kiện mở rộng không gian phát triển đô thị. Đồng thời, các tuyến metro cũng được quy hoạch theo mô hình phát triển đô thị gắn với giao thông công cộng (TOD), hình thành các trung tâm thương mại, dịch vụ, nhà ở và không gian công cộng quanh nhà ga.

Giai đoạn 2026-2035 sẽ ưu tiên khoảng 500km metro

Theo phân kỳ đầu tư, Hà Nội đặt mục tiêu từ năm 2026-2035 sẽ hoàn thành khoảng 10 tuyến hoặc đoạn tuyến với tổng chiều dài khoảng 500km.

Trong đó, các dự án được ưu tiên gồm tuyến số 1 Nội Bài - Ngọc Hồi và tuyến số 6, được xem là những tuyến có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc kết nối trung tâm với sân bay, các đô thị mới và các khu vực phát triển trọng điểm.

Giai đoạn 2036-2045, thành phố dự kiến hoàn thành thêm khoảng 383km đường sắt đô thị trên 7 tuyến hoặc đoạn tuyến khác. Sau năm 2045, Hà Nội tiếp

tục hoàn thiện các tuyến còn lại để hình thành đầy đủ mạng lưới gần 1.000km như quy hoạch.

Đáng chú ý, thành phố yêu cầu các báo cáo nghiên cứu phải gắn với định hướng phát triển công nghiệp đường sắt, đồng thời nghiên cứu cơ chế huy động doanh nghiệp trong và ngoài nước tham gia đầu tư.

Điều này cho thấy Hà Nội không chỉ muốn xây dựng hạ tầng giao thông đơn thuần mà còn hướng tới từng bước hình thành hệ sinh thái công nghiệp đường sắt, làm chủ công nghệ và chuỗi cung ứng phục vụ vận hành metro trong dài hạn.

Áp lực lớn về nguồn vốn và cơ chế triển khai

Dù được đánh giá là dự án mang tính chiến lược đối với tương lai phát triển đô thị Hà Nội, mạng lưới metro gần 1.000km cũng đặt ra áp lực rất lớn về nguồn vốn đầu tư. Theo tính toán, tổng mức đầu tư toàn mạng lưới dao động từ khoảng 109,7 đến 137 tỷ USD tùy theo phương án xây dựng. Riêng giai đoạn 2026-2035 cần khoảng 60-70 tỷ USD. Trong khi đó, Hà Nội hiện vẫn thiếu từ 18-27,6 tỷ USD cho giai đoạn đầu tư đầu tiên, khiến việc huy động nguồn lực trở thành bài toán cấp bách.

Để giải quyết vấn đề này, thành phố dự kiến đa dạng hóa nguồn vốn đầu tư, trong đó ngân sách thành phố giữ vai trò chủ đạo, kết hợp nguồn hỗ trợ từ Trung ương, vốn ODA, phát hành trái phiếu, đặc biệt là trái phiếu xanh, cùng các hình thức hợp tác công tư (PPP).

Nhiều chuyên gia cho rằng, nếu mạng lưới metro được triển khai đồng bộ, đây không chỉ là cú hích cho giao thông công cộng mà còn có thể tạo ra sự thay đổi lớn về cấu trúc phát triển đô thị, thị trường bất động sản, thương mại và dịch vụ của Hà Nội trong tương lai.

Trong bối cảnh tốc độ đô thị hóa tiếp tục gia tăng nhanh, việc Hà Nội khẩn trương thành lập Tổ công tác triển khai đường sắt đô thị được xem là tín hiệu cho thấy thành phố đang quyết tâm đẩy nhanh tiến trình xây dựng hệ thống giao thông hiện đại, tạo nền tảng cho mô hình đô thị bền vững trong nhiều thập kỷ tới.

Minh Thắm